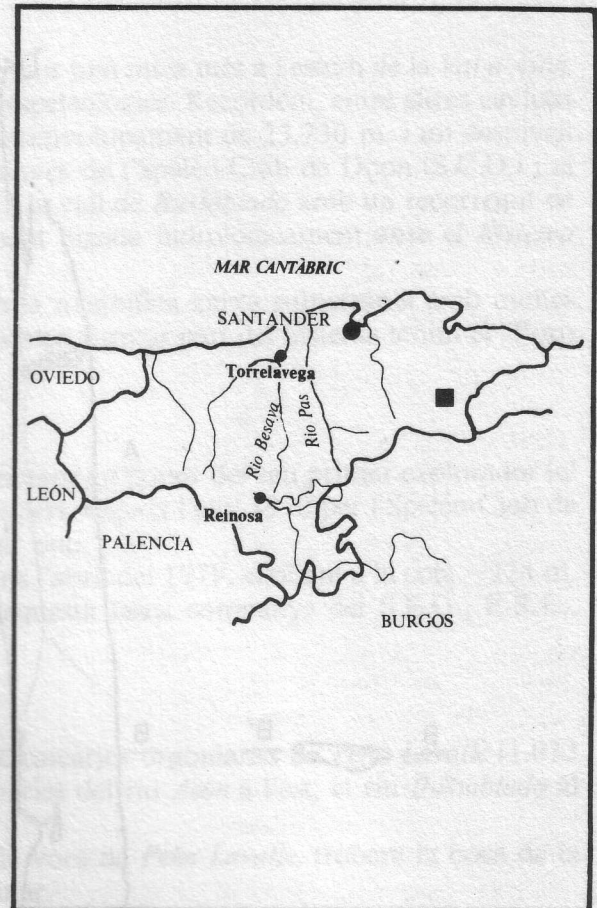


El "Pozo Cuadrangular"



Per David Balart (1)

RESUMEN

Se da a conocer el resultado de una visita realizada en Semana Santa de 1979 al macizo de Porracolina (Valle de Asón-Cantabria).

En 1970 es bautizado como *Puits Castin* por el Espele Club de Dijon, cuyos miembros descienden hasta -152 m. En abril de 1979, un equipo de espeleólogos catalanes llega a -224 m. y levantan el plano topográfico. Actualmente se conoce la cavidad con el nombre de Pozo Cuadrangular.

La parte más interesante de la sima es una vía lateral que llega hasta -207 m., en donde un estrecho meandro impide la progresión, observándose un pequeño curso hídrico y una fuerte corriente de aire en sentido ascendente.

RÉSUMÉ

Nous publions le résultat d'une visite réalisée à Pâques 79 au massif de Porracolina (Vallée de Asón-Cantabria).

En 1970 est baptisé comme *Puits Castin* par le Spéléo Club de Dijon, dont les membres descendirent jusqu'à -152 m. En avril 79 une équipe de spéléos catalans arrive à -224 m et lève la topographie. Actuellement la cavité est connue sous le nom de *Pozo Cuadrangular*.

La partie la plus intéressante du gouffre est une voie latérale qui arrive à -207 m où un étroit méandre empêche toute progression, observant un petit ruisseau et un fort courant d'air ascendant.

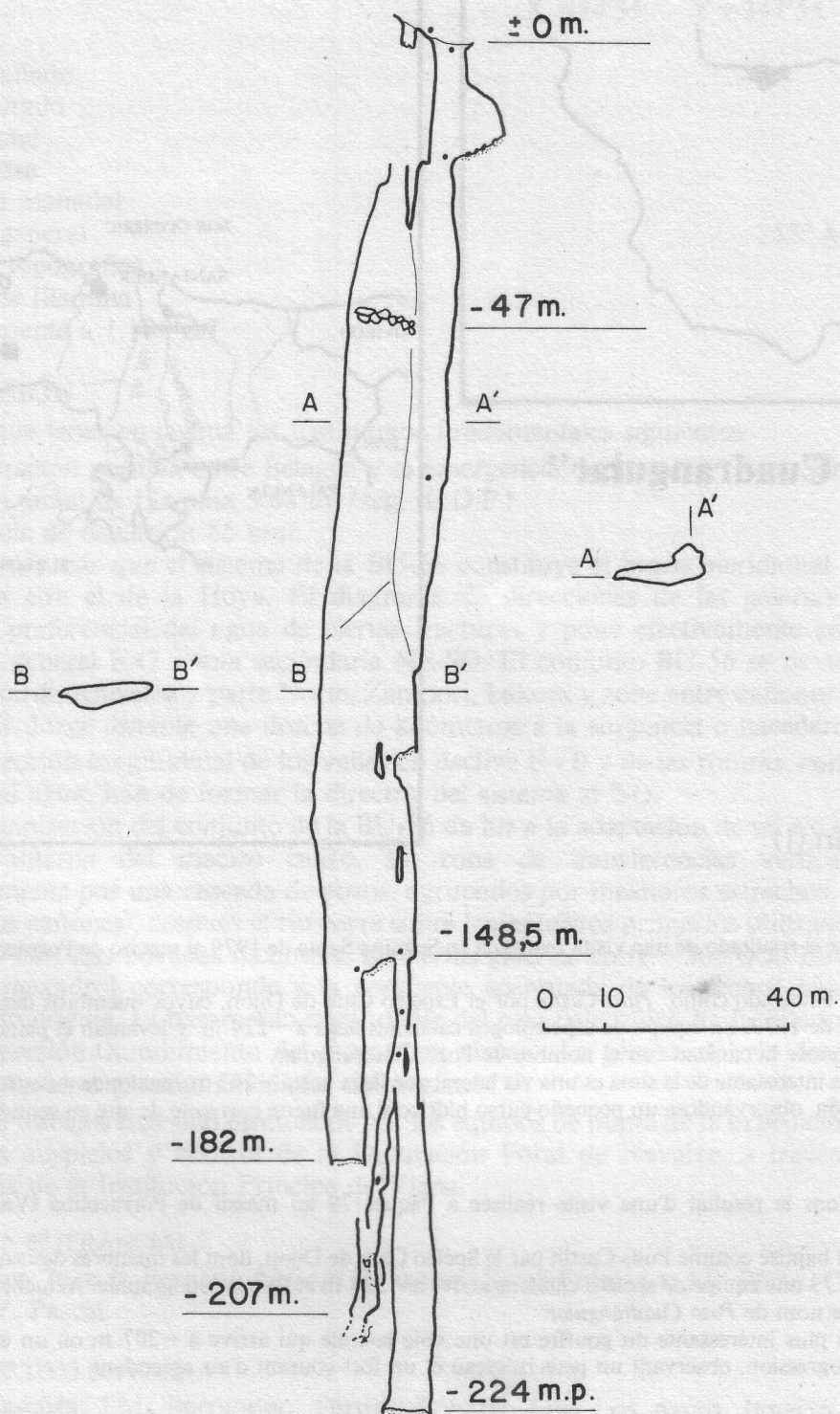
SUMMARY

This work is the result of a visit realized to the Porracolina Massif (Asón Valley-Cantabria) during the Holy Week of 1979.

In 1970 the Spéléo-Club of Dijon discovered the named *Puits Castin* and explored until -152 m. During April 1979, a team of catalan pot holers got to -224 m. and made the map. Actually this cave is known as the *Pozo Cuadrangular* (Quadrangular Pit).

The most interesting part of this cave is a lateral way which gets to -207 m. where a narrow meander blocks the way although a small river and an important air draught can be observed.

(1) ESPELEO CLUB DE GRÀCIA



POZO CUADRANGULAR

Asón (CANTÀBRIA)

-224 m.

Abril-79

Topo. A. Valls, F. Menéndez, D. Balart i O. Escolà

Dib. D. Balart

INTRODUCCIÓ

La nostra intenció amb aquest treball és contribuir una mica més a l'estudi de la *Val d'Asón*, regió càrstica de gran interès i amb grans sistemes espeleològics. Recordem, entre altres cavitats importants, el *Sistema Cueto-Conventosa* amb un desenvolupament de 23.730 m. i un desnivell de -815 m., aconseguit després de llargues campanyes de l'Spéléo-Club de Dijon (S.C.D.) i el Club Alpi Francès (S.G.C.A.P.); i la cova *Cañuela* a la vall de *Bustablado* amb un recorregut de 8.965 m., cavitat de grans dimensions i intimament lligada hidrològicament amb el *Sistema Cueto Coventosa*.

Aquestes cavitats i d'altres, formen entre si una magnífica xarxa subterrània amb moltes incògnites per esbrinar. Entre els fenòmens que podrien formar part del Sistema tenim el "Pozo Cuadrangular".

HISTÒRIA

Aquest avenc, anomenat *Puits Castin* pels francesos en honor del seu primer explorador (el conegut Doctor Castin), fou davallat a torn per primera vegada l'any 1970 per l'Spéléo-Club de Dijon, arribant a la cota -152 m., base del primer pou.

Les seves tres vies restants no són assolides fins l'abril del 1979, arribant a la cota -224 m. màxima profunditat de l'avenc. Varen realitzar aquesta tasca companys del S.E.G., E.R.E., S.I.S. de Terrassa i de l'Espeleo Club de Gràcia.

SITUACIÓ

Aquesta cavitat es troba situada al massís de calcàries urgonianes de *Peña Lavalle* (1.033 m.), carst delimitat per les valls de gelera quaternàries del riu *Asón* a l'est, el riu *Bustablado* al nord i per la vall del riu *Rolacia* al sud.

Uns 100 m. al nord-oest de *Cueto*, i molt a la vora de *Peña Lavalle*, trobem la boca de la cavitat característica per la seva forma quadrangular.

Les seves coordenades són: X = 43° 15' 25" Y = 0° 3' 20" Z = 980 m.s.n.m.

DESCRIPCIÓ

Davallem els primers metres en secció quadrangular fins posar peu a una saleta a -19 m. Segueix el pou amb forma cilíndrica i a -30 m. rep el contacte d'una diàclasi perpendicular per la qual es baixa fins a -47 m. on un procés clàstic forma una sala lateral accessible amb un pèndol.

Aproximadament a -100 m. la secció és totalment el·líptica, fins acabar aquest pou principal en un replà inclinat a -150 m. Independentment de l'esmentat replà, se'n toquen d'altres a -19, -102 i -115 m. Una particularitat del pou és la d'ésser lleugerament inclinat, obligant a l'espeleòleg a separar-se del vèrtex de la diàclasi mitjançant reinstal·lacions.

Situats al replà, trobem dues vies diferents. A la part inferior s'obre un vast pou de 30 m., cilíndric i amb senyals típics d'erosió i que finalitza a la cota -182 m.

Si anem per la part superior del replà tenim accés a un pou de 75 m., el qual en principi té reduïdes dimensions però que progressivament creix en diàmetre fins arribar a la cota -224 m.

Als 20 m. de l'inici d'aquest pou, es pot guanyar amb un pèndol una finestra que ens porta vers una via independent, que si bé no és la més profunda, sembla en canvi la més interessant, sobretot per ésser la part més activa, hidrològicament parlant, de l'avenc, i per les fortes xuclades d'aire que s'observen a la seva part final.

A partir de la finestra es davalla un pou de reduïdes dimensions de 12 m. i un curt *ramonage* entre mig d'un bloc enclastat que obliga a passar una estretor. Segueix un pou d'onze metres que al final es ramifica en dos pous més, intercomunicats per la part inferior per un meandre impracticable. Després de davallar 8 m. de desnivell, ens trobem amb un meandre d'uns 3 m. de fons que no permet el pas, però que deixa veure el començament del següent pou, més ample, pel que s'escola un rierol.

INNOVACION

La gran innovación en el mundo de la espeleología...

HISTORIA

Desde sus orígenes, la espeleología ha sido una actividad...

SITUACION

Esta actividad se realiza en las zonas de karst...

DESCRIPCION

Existen en el mundo muchas cuevas, algunas de ellas...

BIBLIOGRAFIA

CLAUDE MUGNIER 1969.- Estudio sobre el Karst de la región de Asón. Cuadernos de Espeleología nº 4. Santander.
JOSE A. MIGUEL RUIZ 1973.- La sima del Cueto (Peña Lavalle. Arredondo. Santander). Cuadernos de Espeleología nº 7. pp. 152, 155, 156. Santander.
P. RAT 1959.- Géologie et spéléologie autour d'Arredondo (Santander). Sous le Plancher nº 5-6 pp. 75-91. Dijon (France).

TRAVESSIA CUETO-COVENTOSA

Un equip on hi havia espeleòlegs de diversos indrets, ha efectuat la 3^a travessia absoluta i 2^a de l'Estat Espanyol, al *Sistema Cueto-Coventosa*.

En aquest equip, intregat per tretze persones, n'hi havia del Grupo Espeleológico Granadino (G.E.G.), del Grup Espeleològic d'Alacant (G.E.A.), del Grup de Muntanya Gelera (S.E.G.) i de l'Espeleo Club de Gràcia (E.C.G.). Tots plegats van entrar aquest Cap d'Any a la *Sima del Cueto*, per sortir després d'un tortuós laberint de quasi 7 km. de recorregut i -800 m. de desnivell per la *Cueva Coventosa*.

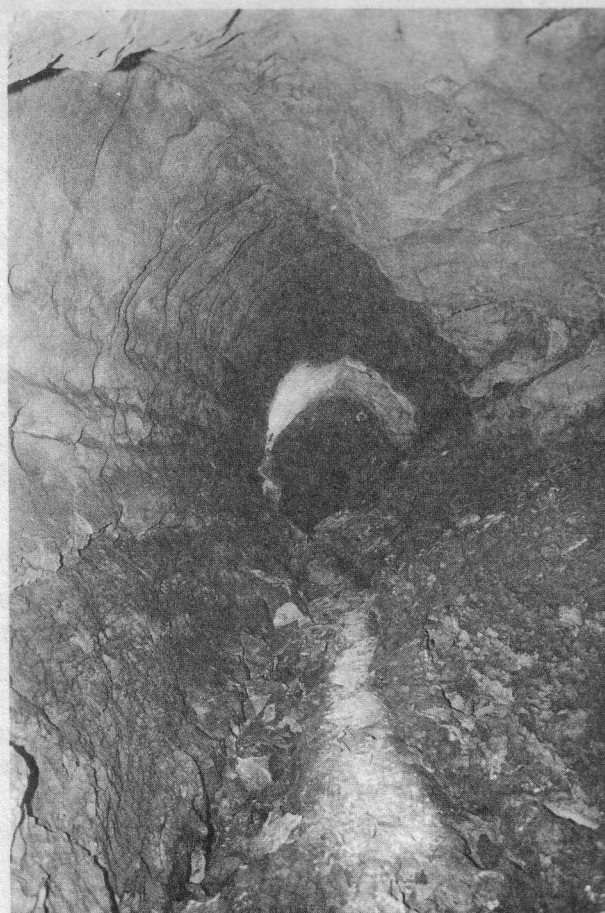
Aquesta xarxa subterrània s'obre dins el massís de *Peña Lavalle*, i és una de las cavitats més importants de la Península Ibèrica, la qual alimenta gran part de la *Val de Asón* i *Bustablado* amb les seves aigües, allí a la Serralada Cantàbrica.

El descobriment de la cavitat es va fer l'any 1966, quan espeleòlegs dijonesos (S.C.D. France), descobriren el vast pou Juhué, impressionant vertical de 302 m., accés directe al Sistema.

No és fins els dies 25 i 26 de maig del 1979, i després d'innombrables campanyes realitzades any rera any, que un grup de vuit membres del S.C.C.S.I. (Club Alpi Francès. Grenoble) assoleixen la unió de *Cueto* amb la *Cueva Coventosa*, fent la travessia per primera vegada.

Finalment, els dies 1 i 2 de gener de 1981, l'equip abans esmentat va fer també aquesta feina.

Com diu Philip Morverand, la travessia, tot i essent un objectiu reservat solament als equips més experimentats, està predestinada a convertir-se en una de les "clàssiques" més importants de la Península Ibèrica.



Sistema Cueto-Coventosa.- Galeria de las Navidades. Foto J.L. Montero.